INSTRUKCJA BHP: ROBOTY ZIEMNE I PRACA W WYKOPIE

instrukcja stanowiskowa (art. 237[1] § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, maszyna i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Maszyna *wykop: lokalizacja, głębokość, sposób zabezpieczenia ścian (skarpy, obudowa, rozparcie)*		**Nr fabryczny lub ewidencyjny**	
Stanowisko *kto obsługuje maszynę*		**Gdzie dostępna instrukcja** *np. przy maszynie, w kontenerze brygady*	

Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

- ☐ instrukcja producenta (DTR) maszyny (typ, wersja)
- ☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

2. Zagrożenia przy obsłudze

- ☐ osunięcie się ściany wykopu i zasypanie
- ☐ uszkodzenie sieci podziemnych: gaz, prąd, woda
- ☐ wpadnięcie do wykopu osób z zewnątrz
- ☐ uderzenie przez koparkę albo urobek
- ☐ zalanie wykopu i brak tlenu w wąskim wykopie

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

- ☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe
- ☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku
- ☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją
- ☐ hełm ochronny
- ☐ obuwie ochronne
- ☐ kamizelka ostrzegawcza
- ☐ rękawice ochronne

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ sprawdź, czy roboty idą według projektu z położeniem instalacji podziemnych (§ 143 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych)
- ☐ przy sieciach poznaj bezpieczną odległość ustaloną przez kierownika budowy; blisko instalacji kopie się ręcznie (§ 144 ust. 1, 2 i 4)
- ☐ przed każdym rozpoczęciem pracy w wykopie sprawdź stan obudowy albo skarp (§ 152), a skarpy także po deszczu, mrozie i dłuższej przerwie (§ 148 pkt 3)
- ☐ sprawdź, czy wykop jest ogrodzony i oznakowany, a na noc w miejscach dostępnych ma balustrady z czerwonym światłem, poręcz na 1,1 m i co najmniej 1 m od krawędzi (§ 144 ust. 3, § 145)
- ☐ sprawdź, czy wykop głębszy niż 1 m ma zejścia, nie dalej niż co 20 m (§ 151 ust. 1 i 2)

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ do wykopu o ścianach pionowych bez umocnienia wchodź tylko, gdy ma najwyżej 1 m w gruntach zwartych i teren przy nim nie jest obciążony (§ 147 ust. 1)
- ☐ nie składuj urobku i materiałów bliżej niż 0,6 m od krawędzi obudowanego wykopu ani w strefie klina odłamu przy wykopie bez obudowy (§ 154)
- ☐ nie stój między ścianą wykopu a koparką, także w czasie postoju (§ 159)
- ☐ nie wchodź i nie wychodź po rozporach i nie zjeżdżaj w pojemniku na urobek (§ 151 ust. 3)
- ☐ przy zakładaniu obudowy lub montażu rur poniżej 1 m pracuj pod osłoną klatki lub obudowy prefabrykowanej (§ 162)
- ☐ nie dopuszczaj do nawisów gruntu (§ 157)

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ wyjdź z wykopu zejściem i sprawdź, czy wykop jest ogrodzony na noc
- ☐ przy zasypywaniu demontuj obudowę od dna, stopniowo, w miarę zasypywania (§ 156 ust. 1)
- ☐ zgłoś pęknięcia terenu przy krawędzi, wycieki i uszkodzenia obudowy

7. Zakazy

- ☐ praca w wykopie bez sprawdzenia obudowy lub skarp
- ☐ składowanie urobku przy krawędzi wykopu
- ☐ przebywanie między koparką a ścianą wykopu
- ☐ używanie elementów obudowy niezgodnie z przeznaczeniem (§ 147 ust. 4)

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

Sytuacja	Co robi pracownik
Osuwanie się ściany wykopu	
Uszkodzenie gazociągu lub kabla	
Zalanie wykopu	
Przysypanie osoby	

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego.